



AUE302Q

Oktober/November 2013

WETLIKE ASPEKTE RAKENDE OUDITPRAKTYKVOERING

Tydsduur 2 Uur

100 Punte

EKSAMINATORE :

EERSTE :

TWEEDE :

EKSTERNE

MNR FN VAN NIEKERK

MEV C ROETS

MEV C STEYN

Gebruik van 'n nie-programmeerbare sakrekenaar is toelaatbaar.

Toeboekeksamen.

Hierdie eksamenvraestel bly die eiendom van die Universiteit van Suid-Afrika en mag nie uit die eksamenlokaal verwyder word nie.

HIERDIE VRAESTEL BESTAAN UIT **SEWE (7)** BLADSYE

Hierdie vraestel bestaan uit die volgende vrae en hoofonderwerpe:

VRAAG	HOOFONDERWERP	PUNTE
1	Die hele sillabus' Verskeie aangeleenthede	65
2	<i>International Standard on Auditing</i> 210. Verskeie aangeleenthede	20
3	SAIGR Professionele Gedragskode. Verskeie etiese kwessies	15
		100

LET WEL:

Die vernaamste doelwit van die eksamen is om die kandidaat se kennis van en vermoë om die studiemateriaal toe te pas, te toets, alhoewel die eksaminators ook die kandidaat se vermoë om daardie kennis skriftelik en volgens 'n aanvaarbare standaard te organiseer en aan te bied, in aanmerking sal neem.

[BLAAI OM]

In hierdie vraestel is verwysings na die Maatskappywet en die *Auditing Profession Act* onderskeidelik verwysings na die Maatskappywet 71 van 2008, soos gewysig, en die *Auditing Profession Act* 26 van 2005, soos gewysig, van die Republiek van Suid-Afrika.

VRAAG 1

65 punte

Agtergrond

Lexis Vehicles Bpk (Lexis) is 25 jaar gelede gestig. Hulle vervaardig en verkoop 'n hele reeks van Luxavia voertuie wat baie populêr in die mark is. Die vervaardigingsaanleg en hoofkantoor is buite Johannesburg geleë. Die bedrywighede van Lexis het gedurende die laaste vyf jaar uitgebrei en die maatskappy het tans Luxavia handelaars regoor die land. Die maatskappy se jaareinde is 30 Junie

U is 'n leerlingrekenmeester in u finale jaar van leerlingskap. U firma is vir die afgelope vyf jaar die ouditeur van hierdie maatskappy, waartydens geen gemodifiseerde auditverslae uitgespreek is nie. Alhoewel u nie in die verlede by die audit van Lexis betrokke was nie, is u tans deel van die auditspan vir die 2013 audit omrede u oor spesialiskennis van die motorbedryf beskik.

Ten einde kennis aangaande die kliënt in te win, het die auditspan 'n vergadering met mnr Chauke, die finansiële direkteur van Lexis, op 3 Julie 2013 gehad. U het notule gehou van daardie vergadering en dit is ingesluit as Bylae A.

Die finansiële druk wat tans in die motorbedryf ondervind word het ook 'n effek op Lexis gehad. Gedurende die huidige finansiële jaar het Lexis in besonder 'n daling in verkope van nuwe en gebruikte voertuie, sowel as 'n aansienlike styging in die aankoopsprys van motoronderdele ondervind. In die vorige maand alleen, het sewe Luxavia handelaars hul besigheid gestaak. Die finansiële state word desnieteenstaande steeds op die lopende saak grondslag voorberei, aangesien die bestuur van Lexis van mening is dat, ondanks die onstabiliteit in die markte, die besigheid steeds lewensvatbaar is en hierdie moeilike tye sal oorleef. Bestuur staaf hierdie siening gebaseer op 'n bespreking op 'n besigheidsontbyt, waar mev Maria Bloom, een van die land se voorste ekonome, van mening was dat markte besig is om te stabiliseer. Mnr Chauke het 'n kontantvloeiprojeksie opgestel, gebaseer op die verwagte bedrywighede van Lexis vir die volgende vyf jaar, wat aandui dat die finansiële terugslae en kontantvloei probleme van 'n tydelike aard is. *[Verwys na punt twee van die notule, ingesluit in Bylae A, vir meer besonderhede oor die faktore wat die kontantvloei projeksie beïnvloed.]*

Die akte van oprigting (AVO) bevat geen bepalings wat verskil van enige Maatskappywet-vereiste nie.

[BLAAI OM]

Aangeleenthede met betrekking tot vergoeding, bonusse en lenings

U is tans besig om die oudit vir die jaar geëindig 30 Junie 2013 te finaliseer en die volgende aangeleenthede verlang aandag

Aangeleentheid 1

Ooreenkomstig vorige praktyke en ooreenkomste wat met vakbonde aangegaan is, word bonusse aan personeel van Lexis wat by die vervaardigingsaanleg werk, op jaareinde betaal, mits die voorafbepaalde produksieteikens behaal is. Gebaseer op die produksieverslae vir die jaar geëindig 30 Junie 2013, is hierdie produksieteikens behaal en het aansporingsbonusse, wat R2.4 miljoen beloop, betaalbaar geword. As gevolg van kontantvloei beperkings, is hierdie werknemers op 7 Julie ingelig dat die betalings gemaak sal word sodra kontant beskikbaar raak. Die direkteure het nie hierdie aansporingsbonusse in die 2013 finansiële state aangespreek nie en is nie bereid om op hierdie laat stadium enige veranderinge aan die finansiële state aan te bring nie, aangesien die bonusse eers in die volgende finansiële jaar uitbetaal gaan word.

Aangeleentheid 2

Gedurende Junie 2013 is prestasiebonusse ten bedrae van R5 miljoen aan die direkteure van Lexis betaal. Die direkteure het die vergoedingskomitee van hulle goeie prestasie gedurende die 2013 finansiële jaar oortuig. Die vergoedingskomitee bestaan uit drie lede, waarvan mev. Sekwale die enigste nie-uitvoerende direkteur (en die regsadviseur van Lexis) is. Om die direkteure se argument te versterk, het die direkteure ongeouditeerde finansiële state aan die vergoedingskomitee voorgelê. Die state stel Lexis se finansiële posisie in 'n baie meer positiewe lig.

Aangeleentheid 3

Ten einde die direkteure se prestasie bonusse te finansier, is twee van die maatskappy se Luxavia handelaars in Junie 2013 verkoop vir 'n totale bedrag van R10 miljoen. Die direkteure het besluit om die wins op die transaksie aan te wend om dividende aan aandeelhouders te betaal. Op 2 Julie 2013 is dividende ten bedrae van R5 miljoen verklaar aan alle geregistreerde aandeelhouders soos op 30 Junie 2013. Aangesien Lexis gedurende die 2013 finansiële jaar verliese gely het wat die behoue verdienste van die maatskappy uitgewis het, het die direkteure besluit om die hoofkantoorgebou en die vervaardigingsaanleg buite Johannesburg te herwaardeer en om die herwaardasiesurplus vir die dividende aan te wend. Alhoewel die herwaardering in die 2013 finansiële state verantwoord is, was die dividende nog nie uitbetaal ten tyde van die uitvoering van die oudit nie. Geen voorsiening is in die 2013 finansiële state vir die dividende gemaak nie, aangesien bestuur van mening is dat die voorsiening in die volgende jaar gemaak moet word wanneer die kontant aan die aandeelhouders uitbetaal word. Die dividende is in die aantekeninge tot die finansiële state geopenbaar.

Aangeleentheid 4

Gedurende die 2013 finansiële jaar is rentevrye lenings van R400 000 en R650 000 onderskeidelik aan mnr. Chauke en mnr. Nair, die HUB (hoof uitvoerende beampte) toegestaan. Hierdie lenings is vir persoonlike doeleindes toegestaan en deur die direkteure goedgekeur. Daar is geen vaste terugbetalingsvoorwaardes nie. Ten einde hierdie lenings te finansier, het die bestuur 'n besluit geneem om aflosbare voorkeuraandele uit te reik.

[BLAAI OM]

Ander sake

Met die inspeksie van die Suid-Afrikaanse Inkomstediens (SAID) korrespondensiëlêr, het die ouditspan vasgestel dat SAID beplan om Lexis te oudit. Hierdie oudit sal uitgevoer word op al die toepaslike belastings oor die laaste drie jaar, aangesien daar aansienlike verskille is tussen die opgawes ingedien en die betalings wat aan SAID gemaak is.

'n Week gelede het Johnny Cash (die nuwe vennoot in beheer van die 2013 Lexis oudit) saam met Benny Botham, een van die ouditfirma se ander kliente, middagete geniet. Benny is toevallig 'n baie goeie vriend van mnr Chauke. Benny het vir Johnny vertel dat mnr Chauke baie besorg is oor die beoogde SAID oudit, aangesien 'n tweede stel finansiële state, wat verskil van die geouditeerde stel finansiële state, gebruik is in elkeen van die drie jare wanneer Lexis se opgawes by SAID ingedien is. Die doel was om die maatskappy se belasting uitgawe tot die minimum te beperk, aangesien die direkteure van die maatskappy van mening is dat hulle reeds 'n aansienlike bydrae aan die gemeenskap maak deur werk aan 5 000 persone te verskaf. Benny het verder gemeld dat mnr Chauke rekord gehou het van al die belasting wat veronderstel was om betaal te word teenoor die werklike belasting wat betaal is. Die klaarblyklike besparing vir Lexis oor die afgelope drie jaar het nagenoeg R15 miljoen beloop. Benny het eers na hierdie gesprek vasgestel dat Johnny Cash die nuwe vennoot in beheer van die Lexis oudit is en hom angstig versoek om die inligting vertroulik te hou, aangesien hy nie sy goeie vriendskap met mnr Chauke wou vertroebel nie.

BYLAE A

Notule van vergadering gehou op 3 Julie 2013

Partye betrokke: Charles Chauke (finansiële direkteur van Lexis), Johnny Cash (ouditvennoot), Edward Ndlovu (ouditbestuurder) en die ander vier lede van die ouditspan.

1. Johnny Cash het homself as die nuwe vennoot in beheer van die 2013 Lexis oudit voorgestel. Hy het verder ook vir Edward Ndlovu as die nuwe ouditbestuurder voorgestel, asook die ander lede van die ouditspan.
2. Charles Chauke het die konsep finansiële state van Lexis vir die jaar geëindig 30 Junie 2013 voorgelê. Dit toon 'n groot verlies op die Staat van Omvattende Inkomste wat die maatskappy se behoue verdienste uitgewis het. Charles Chauke het almal egter verseker dat meer positiewe resultate verwag word en dat die maatskappy steeds 'n lopende saak is. Hy het die volgende redes vir hierdie siening verskaf:
 - 2.1 Lexis het 'n tender met 'n waarde van R25 miljoen ingedien om sokkerwêreldbeker-beamptes van Luxavia voertuie te voorsien. Dit is nog onder oorweging en volgens Charles Chauke wag nagenoeg 15 tenderaars angstig op FIFA se besluit. Die besluit sal eers vroeg in 2014 deur FIFA geneem word nadat alle opsies deeglik oorweeg is.
 - 2.2 'n Ooreenkoms (vir 'n R1 miljoen konsultasiefooi) wat met die konsultasiefirma, Cash Savers (Edms) Bpk op 1 Junie 2013 gesluit is, sal tot gevolg hê dat Lexis se bokoste met tussen 10% en 15% sal daal. Mnr Nair, die HUB van Lexis, het sy vrou se konsultasiefirma, Cash Savers (Edms) Bpk, aan die bestuur van Lexis voorgestel. Cash Savers (Edms) Bpk het 'n merkwaardige reputasie met betrekking tot die red van besighede wat kontantvloei-probleme ondervind.

[BLAAI OM]

Alhoewel die kontrak wat Lexis met Avis Bpk het, om vlootvoertuie aan Avis te verskaf, op 31 Augustus verval, dui alles (volgens Lexis se bestuur) daarop dat hierdie kontrak henu sal word. Die kontrak beloop R45 miljoen oor 'n vyf jaar periode.

- 2.3** Charles Chauke het 'n vyf jaar kontantvloei-projekisie aan die vergadering voorgelê wat 'n merkwaardige verbetering teenoor die huidige posisie aandui
- 2.4** Charles Chauke het aangedui dat Lexis by Big Bank aansoek gedoen het om 'n verhoging van sy bankoortrekkingsfasiliteit, gebaseer op die finansiële state wat deur Johnny Cash geaudit moet word.

VRAAG 1

65 punte

VERLANG

Punte

Gebruik die inligting in die scenario, soos hieronder in hakies aangedui (in vetdruk), om die volgende te beantwoord:

- 1.1** In die lig van die Maatskappywet en die *Auditing Profession Act*, bespreek u besorgdhede ten opsigte van roekelose handel, standarde van direkteure se gedrag en aanspreeklikheid van direkteure **(Aangeleentheid 3; Ander sake; Bylae A - punt 2.2).** **(9)**
- 1.2** Bespreek die wettigheid, in terme van die Maatskappywet, van elkeen van die volgende:
- 1.2.1** Direkteursbelang in kontrak **(Bylae A - punt 2.2)** **(10½)**
- 1.2.2** Dividende verklaar **(Aangeleentheid 3).** **(6)**
- 1.2.3** Moontlike vervreemding van grootste deel van bates **(Agtergrond; Aangeleentheid 3)** **(3)**
- 1.2.4** Lenings aan direkteure **(Aangeleentheid 4).** **(6)**
- 1.3** Bespreek in terme van ISA 210 en ISA 240 u besorgdhede ten opsigte van die integriteit van bestuur en die verdere stappe wat u behoort te neem in die lig daarvan dat dit 'n nuwe professionele aanstelling is (aanstellingsaanvaarding en veranderinge in 'n professionele aanstelling) **(Aangeleenthede 1 – 4 ten opsigte van vergoeding en bonusse; Ander sake)** **(7½)**
- 1.4** Bespreek of die gebruik van 'n tweede stel finansiële state vir die voltooiing van die belastingopgawe op 'n rapporteerbare onreëlmatigheid in terme van die *Auditing Profession Act* neerkom, al dan nie **(Ander sake).** **(14)**

[BLAAI OM]

VERLANG

Punte

Gebruik die inligting in die scenario, soos hieronder in hakies aangedui (in vetdruk), om die volgende te beantwoord:

- 1.5 Gebaseer op die Professionele Gedragskode en die *Auditing Profession Act*, bespreek of Johnny Cash die inligting wat hy van Benny Botham verkry het, as deel van sy oudit mag gebruik, al dan nie **(Ander sake)**. (4½)
- 1.6 Bespreek of die ouditeure ingevolge die *Auditing Profession Act* deur Big Bank aanspreeklik gehou kan word, al dan nie **(Aangeleentheid 1; Bylae A – punt 2.5)**. (4½)

VRAAG 2

20 punte

VERLANG

Punte

- 2.1 Definieer ingevolge die *International Standards on Auditing (ISA 210)* wat bedoel word met voorvereistes vir 'n oudit en dui dan aan watter stappe 'n ouditeur moet neem om te bepaal of die voorvereistes vir 'n oudit teenwoordig is (10)
- 2.2 Dui ingevolge *ISA 210* aan waarom dit belangrik is vir 'n ouditeur dat bestuur erken en verstaan dat hulle verantwoordelikhede het, alvorens die ouditeur die oudit aanvaar. (3)
- 2.3 Wanneer 'n ouditaanstelling aanvaar is en uitgevoer word, op watter wyse stel *ISA 210* voor dat die ouditeur moet vasstel of verseker dat bestuur sekere ooreengekome verantwoordelikhede nagekom het; en wat is die effek indien dit nie vasgestel kan word nie? (3)
- 2.4 Die ooreengekome terme van die aanstelling moet ingesluit word in 'n ouditaanstellingsbrief of ander geskikte vorm van geskrewe ooreenkoms en moet onder andere verwys na die verwagte vorm en inhoud van enige verslae wat deur die ouditeur uitgereik gaan word. Dui drie ander punte aan wat in 'n ouditaanstellingsbrief of ander geskikte vorm van geskrewe ooreenkoms ingesluit moet word in terme van *ISA 210*. (4)

[BLAAI OM]

VRAAG 3

15 punte

- 3.1** Gedurende die loop van die huidige jaar se oudit van Jam (Edms) Bpk, is Ben Long, die ouditvennoot van Auditors Ing, versoek om 'n nuwe gerekenariseerde voorraadstelsel vir Jam (Edms) Bpk te ontwerp en te implementeer. Die stelsel sal inligting genereer wat in die finansiële state ingesluit sal word. Ben Long het die nodige kennis maar is van mening dat, ondanks die feit dat die fooi oorglopend onbeduidend is, sy onafhanklikheid steeds bedreig sal word as hy die versoek sou aanvaar. Hy voel egter dat Auditors Ing se rekenaarafdeling die stelsel kan ontwerp en implementeer indien die nodige voorsorgmaatreëls in plek gestel word om die bedreiging van die firma se onafhanklikheid die hoof te bied.

VERLANG

Punte

Verduidelik waarom Ben Long van mening is dat sy onafhanklikheid bedreig sal word en bespreek die voorsorgmaatreëls wat in plek gestel moet word indien Auditors Ing se rekenaarafdeling die aanstelling aanvaar.

(7½)

- 3.2** Casper Myburg, 'n onlangs gekwalifiseerde Geoktrooieerde Rekenmeester, is verantwoordelik vir die oudit van Silverware (Edms) Bpk. Oor ses maande, by die aftrede van die huidige finansiële bestuurder, sal hy aangestel word as die finansiële bestuurder van Silverware (Edms) Bpk. Teen die tyd dat hy die aanstelling opneem sal hy reeds die huidige oudit voltooi het. Silverware (Edms) Bpk is in hul skik met Casper Myburg se aanstelling aangesien hy vir 'n aantal jare by die Silverware (Edms) Bpk oudit betrokke was en omdat hy onder die maatskappy se bestuur en ander personeellede gewild is.

VERLANG

Punte

Identifiseer en bespreek in terme van die Professionele Gedragskode die bedreigings vir voldoening aan die fundamentele beginsels van professionele gedrag wat mag ontstaan uit die situasie wat in 3.2 hierbo beskryf is. U antwoord moet verwysings na die fundamentele beginsels wat bedreig word insluit. Daar word nie van u verlang om voorsorgmaatreëls wat in plek gestel moet word om die bedreiging die hoof te bied, te bespreek nie.

(7½)